

YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA

KÄRSÄMÄEN KUNNAN SIVISTYSTOIMESSA

Käyttöön otettu 1.8.2013.

Hyväksytty opetustoimen lautakunnassa 16.4.2014.

Hyväksytty kunnanhallituksessa 5.5.2014.

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 27.5.2014.

”Onnellisen asumisen ja innostavan yrittämisen kunta”

Osallistuva ja aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin on kirjattu vuonna 2004 aihekokonaisuus ”osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys” ja lukion opetussuunnitelman perusteisiin vuonna 2003 aihekokonaisuus ”aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys”. Niiden tavoitteena on – osana laajempaa yrittäjyyskasvatusta eri koulumuodoissa ja -tasoilla – ohjata oppilaita ja opiskelijoita hahmottamaan yhteiskuntaa eri toimijoiden näkökulmista, kehittää osallistumisessa tarvittavia valmiuksia ja luoda pohjaa yrittäjämäisille toimintatavoille.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa osallistuvan kansalaisuuden ja yrittäjyyden - aihekokonaisuuden keskeinen tavoite on, että oppilas oppisi ymmärtämään kouluyhteisön, julkisen sektorin, elinkeinoelämän ja järjestöjen merkitystä, toimintaa ja tarpeita yhteiskunnan toimivuuden näkökulmasta ja muodostamaan oman kriittisen mielipiteen erilaista asiantuntijuutta hyödyntäen. Oppilasta ohjataan osallistumaan tarkoituksenmukaisella tavalla, ottamaan vastuuta yhteisten asioiden hoidosta omassa koulu- ja paikallisyhteisössä, kohtaamaan ja käsittelemään muutoksia, epävarmuutta ja ristiriitoja ja toimimaan yritteliäästi ja aloitteellisesti. Tavoitteena on, että oppilas oppii tuntemaan työelämää ja yritystoimintaa ja ymmärtää niiden merkityksen yksilölle ja yhteiskunnalle.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys -aihekokonaisuuden tavoitteena on kasvattaa opiskelijoita osallistuviksi, vastuuta kantaviksi ja kriittisiksi kansalaisiksi. Se merkitsee osallistumista ja vaikuttamista yhteiskunnan eri alueilla poliittiseen, taloudelliseen ja sosiaaliseen toimintaan sekä kulttuurielämään. Tavoitteena on, että opiskelija syventää demokraattisen yhteiskunnan toimintaperiaatteiden ja ihmisoikeuksien tuntemusta, osaa muodostaa perustellun mielipiteen ja keskustella siitä kunnioittaen muiden mielipiteitä, tuntee yhteiskunnan erilaisia osallistumisjärjestelmiä sekä niiden toimintatapoja, haluaa osallistua yhteisen hyvän luomiseen ja vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, omaksuu aloitteellisuuden ja yritteliäisyyden toimintatavakseen, tuntee yrittäjyyden muotoja, mahdollisuuksia ja toimintaperiaatteita, ymmärtää työn merkityksen ja tuntee kuluttajan vaikuttamiskeinot ja osaa käyttää niitä.

Opetussuunnitelmien perusteet velvoittavat ja kannustavat Kärsämäen perusopetusta ja lukiota kehittämään yrittäjyyskasvatuksellista työtä ja tämän strategian tavoitteena on kuvata, kuinka yrittäjyyskasvatusta tehdään ja pyritään tekemään.

Yrittäjyyskasvatus perusopetuksen kouluissa ja luokka-asteilla

Kärsämäen perusopetuksessa toteutetaan yrittäjyyskasvatusta perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että oppilas – ikätasoisesti ja eri luokka-asteilla – saa kokemuksia osallistumisesta ja mahdollisuudesta vaikuttaa, kehittää omatoimisuutta, aloitteellisuutta ja vastuuta itsestä, löytää ja vahvistaa päämäärätietoisuutta ja yhteistyökykyä ja ymmärtää ja oppii yrittäjämäisiä toimintatapoja. Jokaisella oppilaalla on oikeus saada yrittäjyyskasvatusta.

Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan luokkatasoisin tai pariluokkatasoisin niin, että jokainen oppilas saa kosketusta ja kokemuksia yrittäjyyskasvatuksen aiheista ja sisällöistä. Valtakunnallisena Yrittäjän päivänä 5.9. teemaa käsitellään aamuavauksessa ja pyritään järjestämään yrittäjävieras kouluille. Yrittäjyysviikkoa pidetään viikolla 40 ja silloin painotetusti toteutetaan yrittäjyyskasvatusta kouluissa. Seuraavassa pääpiirteittäin ne opetussisällöt ja toimintamuodot, joita 1-9-luokilla käsitellään vuosittain:

1-2. lk:

Minä itse, vahvuudet ja voimavarat: NY Minä + Sinä = Me (NY-ohjelma)

Oma perhe ja koti: Läheisten haastattelu ja kodin esittely

3-4. lk:

Oma kotikunta: Kärsämäen kunta, sen palveluihin ja yrityksiin tutustuminen

Kaupungin/kunnan rakenne ja toiminta: NY Mitä ihmiset tekevät? (NY-ohjelma)

5-6. lk:

Raha: rahan käyttö ja rahan käytön suunnittelu

Yrittäjyys, julkiset ja yksityiset palvelut

Tutustumiskäynnit julkisten palveluntuottajien toimipaikkoihin, virastoihin ja yksityisyrittäjiin

Ammatti: Läheisen haastattelu

7. lk:

Opiskelutaitojen kehittäminen ja unelma-ammatin etsintä

Omien vahvuuksien ja oppimistyylien kartoitus ja vahvistaminen

Tutustuminen suomalaiseen koulutusjärjestelmään

TET-jakso: 1 päivä

8. lk:

Tutustuminen koulutusaloihin ja ammatteihin

Tutustuminen suomalaiseen työelämään

Oman koulutusalan hahmottaminen

Yritysesittelyt, koulu- ja yritysvierailut

TET-jakso: 1 viikko

Oma talous: NY Menestyksen avaimet – Oma talous hallussa! (NY-ohjelma)

Elämäntalouden hallinta-valinnaisaine

Yrittäjyyskurssi-valinnaisaine

9. lk:

Oman jatkokoulutuspaikan löytäminen ja koulutukseen hakeutuminen

Koulu- ja yritysvierailut

Kunnan ja valtion palveluihin tutustuminen

TET-jaksot: 2 viikkoa

Työelämäasiat: suomalainen työelämä, yrittäjyys, , yrittäjän arki, työsuhde, palkkaus, yrityksen rahoitus, työn hakeminen, työn hakemiseen liittyvät asiakirjat

Sumppila-yritys

NY Vuosi yrittäjänä (NY-ohjelma)

Yritys Hyvä -kirjoituskilpailu

Tukioppilastoiminta

Muuta:

Opettajille koulutusta yrittäjyyskasvatustyöhön

Opettajat täyttävät vuosittain Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo™n

Yrittäjyyskasvatushenkinen yhteistyö kerhotoiminnan kanssa (mm. Yrittäjyyskerho 6-9-luokkalaisten kanssa)

Yes-kummi

Ope-TET

Oppilaskuntatoiminta

Joustavan perusopetuksen luokka (7-9-luokkalaisten kanssa)

Yrittäjyyskasvatus lukiossa

Lukion yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on opastaa opiskelijoita osallistuvaan, vastuuntuntoiseen ja kriittiseen kansalaisuuteen. Opiskelija oppii tuntemaan yrittäjyyden eri muodot, mahdollisuudet ja toimintaperiaatteet sekä ymmärtää työn merkityksen yksilölle ja yhteiskunnalle.

Lukion aikana opiskelijat suunnittelevat ja järjestävät erityispäiviä: vanhojen tanssit (markkinoidaan myös yleisölle), potkiaiset, penkkarit ja liikuntapäiviä. Oppilaskunta kehittää lukion toimintaa ja osallistuu erilaisten teemapäivien pitämiseen, vanhempainiltojen kahvituksiin jne.

Yrittäjyyskasvatusteema korostuu lukiossa useissa eri oppiaineissa. Yhteiskuntaopin taloustiedon kurssilla opiskelijat osallistuvat yrittäjyysviikkoon ja perehtyvät laajasti talouselämän perusteisiin. Opinto-ohjauksessa tutustutaan TET-päivänä työelämään ja kursseilla yrittäjyyteen ja eri ammatteihin. Vuosittaisella opintoretellä tutustaan toisinaan yrityksiin. Talousmatematiikan kurssilla lasketaan erityisesti laina-, verotus- ja rahaliikenteen laskuja. Viestintää käsitellään äidinkielen kursseilla. Vieraiden kielten kursseilla käydään läpi yrityksiin, yrittäjyyteen ja työelämään liittyviä tekstejä ja opiskellaan työhön liittyvää sanastoa. Lisäksi harjoitellaan työhakemuksen ja CV:n laatimista sekä simuloidaan työhaastattelutilanteita suullisesti.

Opiskelijoille tarjotaan yrittäjyyskurssia. Mahdollisuus NY-yrittäjätoimintaan (NY Vuosi yrittäjänä).

Lukio pyrkii yhteistyöhön paikkakunnan yrittäjien kanssa mahdollisuuksien mukaan, esim. TET-päivänä ja yrittäjyysviikolla.

Opettajille koulutusta yrittäjyyskasvatustyöhön

Opettajat täyttävät vuosittain Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo™n

Ope-TET

Yes-kummi

Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen

Edellä kuvattua yrittäjyyskasvatusstrategiaa aletaan toteuttaa Kärsämäen sivistystoimessa – kaikissa sen perusopetuksen kouluissa ja lukiossa – elokuusta 2013 alkaen. Tulevaisuudessa yrittäjyyskasvatusta pyritään kehittämään saadun kokemuksen, yhteistyön ja koulutuksen perusteella.

Kärsämäen sivistystoimi tavoittelee seuraavan viiden vuoden aikana:

- Yksi Vuosi yrittäjänä (NY-ohjelma) lukuvuodessa lukiossa
- Yksi 6h-leiri (NY-ohjelma) lukuvuodessa ala- ja yläkoulujen yhteistyönä